

Privé Domein 153 Deel 2 Ze zijn er altijd al geweest: DAVID SHROBE (1974)

Erkenning

In ieder mensenleven gaat het om erkenning. Zo gauw als we hier op aarde geland zijn begint het al. We willen aandacht. Er zijn mensen die ronduit ziek worden van geen erkenning te vinden. Wikipedia vermeldt een lange lijst met zelfdodingen van beroemde mensen waarvan er veel zijn die zich onvoldoende erkend gevoeld hebben.

Alle kunstenaars die ik in mijn leven heb ontmoet willen via hun werk erkend worden. Als zeggen ze het niet allemaal letterlijk maar het 'Ik ben de grootste en beste kunstenaar' zit er diep ingebakken. Op zich is het goed dat je voor jezelf de lat hoog legt, maar het is ontzettend moeilijk als blijkt dat het tegenvalt.

Geen aandacht of erkenning te vinden kan leiden tot vreselijke abbreviaties. Wat zou er van Hitler zijn geworden als hij niet was afgewezen voor de kunstacademie?

Toch tomeloos of te veel aan lof en succes kan ook tot mislukkingen voeren. Er moet altijd een spanningsveld zijn tussen erkenning en afwijzing. Het is een tere balans. De afgrond is niet zover weg. We lopen iedere dag langs de afgrond, al willen we het niet weten omdat anders het leven te ondraaglijk wordt.

Racisme, het afwijzen van mensen die er anders uitzien, jezelf groter, belangrijker, intelligenter beschouwen is er altijd geweest. Diep in je hart weet je dat ieder mens dezelfde mogelijkheden heeft als hij dezelfde kansen krijgt.

We leven in een vreemde tijd, een overgangstijd. Naast de sombere berichten lezen we toch in bijna alle nieuwsbladen dat veel mensen in allerlei sectoren een nieuwe weg in gaan slaan. Laten we ons daarop richten. Waarheid van leugen trachten te scheiden.

Een paar dagen geleden doemde er tijdens mijn slaap plotseling in mijn geest het boek 'Belijdenissen' van Aurelius Augustinus op. De volgende dag pakte ik het van de boekenplank. Blijkbaar had ik het boek in 1988 gekocht en gelezen, want het stond vol met strepen langs de zijkanten. Op pagina 256 had ik een dun papiertje liggen waarop ik geschreven heb: *'Toch is de waarheid zelf mij aangenamer dan lovende woorden'* (regel 10 van onder (1)). Zeker niet gemakkelijk om naar te leven. Wat mezelf betreft vind ik het natuurlijk leuk om af en toe een compliment te krijgen, maar in mijn keuze van kunst en manier van leven ga ik mijn eigen weg.

Het leven is niet altijd gemakkelijk, we moeten volhouden, doorzetten, onszelf enthousiasmeren, er is geen andere weg - nu we toch eenmaal hier zijn.

Aurelius Augustinus (354-430) Brandend Hart 1645 (78.74x62.23) van Philippe de Champaigne (Brussel 1602-1674) LACMA-Los Angeles County Museum dat wij bezochten in 2011

De keuzes die ik doe zijn arbitrair. Er zijn zo ontzettend veel nieuwe kunstenaars die vroeger minderheden waren. Toch maak ik mijn persoonlijke keuzes zoals ik altijd gedaan heb. Er zijn mensen die denken, vinden of zich afvragen waarom ik niet over die en gene schrijf. Het is onmogelijk voor me over iedereen te schrijven. Ik zoek altijd liever de randen op. En ik ga zeker niet omwille van vriendschap of andere belangen over iemand iets aardig zeggen als het bij mij niet van binnenuit komt.

DAVID SHROBE (1974)

Ik zag zijn werken bij Thierry Goldberg in New York en was direct onder de indruk. Ik kocht het werk 'Detach', zonder iets van de achtergrond te weten, puur en alleen omdat het collageschilderij me enorm intrigeerde. Het hangt hier al een dik jaar in huis voordat ik onlangs op zoek ging naar de achtergrond.

Detach in the Garden mixed media 85x67 2019 Detach,

Woorden zijn levensgevaarlijk zei Armando, maar schilderijen ook. Achter iedere voetstap die we zetten en achterlaten zit een verhaal. David Shrobe staat bekend om zijn portretten. Ze zijn letterlijk uit verschillende lagen opgebouwd, zoals olie- en acrylverf, inkt, foam, lappen stof en delen van meubels. De verschillende materialen vindt hij in zijn onmiddellijke omgeving.

In zekere zin zijn het klassieke portretten in vaak ovale lijsten, waarvan de oorsprong aan de barok doet denken.

Bovenstaande portretten ademen een mysterieuze sfeer uit. Het linker schilderij is een vrouw en het rechter beeldt een man uit. Ze zijn beiden in hetzelfde kleurengamma opgebouwd. Ze horen bij elkaar, zijn tot elkaar veroordeeld.

Grote bruingrijze haardossen als smeulende alsmaar uitbreidende wolken, met hier en daar lichte okertinten, verbreiden Gods gedachtengoed over de wereld. Helaas kan het eeuwen duren voordat dit gedachtengoed begrepen wordt. Volgens de Koreaanse kunstenaar Hyon Gyon (Pr.Do.135) betekenen haren dat het leven na de dood nog voortgaat omdat ze hierna gewoon doorgroeien en zo een teken zijn dat de spirituele kracht behouden blijft.

Hyon Gyon

Shrobe is beïnvloed door de zachte wazige sfeer van daguerre foto's in ovale omlijstingen.

Het mondgedeelte bij beiden bestaat uit een uitgeknipt en opgeplakt geschilderd stukje stof met dezelfde roodbruine lippen. Tussen het gedeelte van ogen en mond zien we opgeplakte geschilderde foam stukjes.

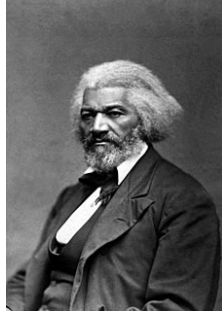
Douglass kijkt vragend indringend bedroefd naar haar op. Vallen er tranen uit zijn ogen? Zij kijkt schalks naar hem. Zij is zeer verleidelijk, aantrekkelijk, een schoonheid. Haar linkerarm, omhoog geheven, heeft een castagnette in haar hand. De titels dragen beide 'Detach' dat losmaken of scheiden betekent. Bij die van haar staat nog iets meer: 'Detach in the Garden'. Ik vul bijna automatisch aan: 'Detach in the Garden of Eden'. In het paradijs is reeds de tweespalt ontstaan tussen vrouw en man en mensen in het algemeen. Verleidingen zijn de bron tot het kwaad, het ego dat wordt opgestookt. De eenheid is daar verbroken en ligt dan niet racisme op de loer?

Ik vermoed dat de mannelijke figuur 'Frederick Douglass' (1818-1895) is. Douglass is niet zijn oorspronkelijke naam. Zijn oorspronkelijke naam is 'Frederick Augustus Washington Bailey'. Frederick Douglass heeft wereldfaam verworven omdat hij in opstand kwam tegen de slavernij. Hij is bekend geworden als abolitionist, republikein, redacteur, publicist, politicus, hervormer, als een belangrijk voorvechter van de afschaffing van de slavernij en mensenrechtenactivist.

Douglass is de zoon van Harriet Bailey. Ze is een zwarte slavin die op de plantages werkt en vreselijke dingen ziet. Slavenkettingen om hals, polsen en voeten zijn tijdens het werken normaal. In 1838 trouwt Frederick Douglass met Anna Murray (1813-1882). Hij ontmoet haar tijdens het werken als havenarbeider van het dichten van gaten en naden van schepen. Anna Murray is actief in de anti-slavernij beweging, maar heeft later grote moeite zich aan te passen in de sociale kringen waarin Douglass uiteindelijk gaat verkeren. Anna overlijdt in 1882.

Anna Murray

Frederick Douglass 1879

De Iranese kunstenaar Arsam Samiee die zowel domicilie houdt in Iran als in Nederland, waar hij onder meer docent is aan de kunstacademie AKI ArtEZ of Arts in Enschede, zegt over het verschil tussen de kleur zwart en wit het volgende:

'Je eerste aanname zou moeten zijn dat de kleur onder zwart en blank Pink is. Iedereen wordt Pink- Rozekleurig geboren' (2)

In 1838 weet Frederick te ontsnappen aan de slavernij. Op weg naar de vrijheid wordt hij opgevangen door een zekere Johnson. Aanvankelijk neemt hij zijn naam aan, maar toch raadt deze hem aan voor zijn veiligheid zich 'Douglass' te noemen naar aanleiding van het verhaal 'The Lady of the Lake' van Walter Scott (1810). In dit verhaal strijden drie mannen om de liefde van Ellen Douglass, de dochter van graaf James Douglass die verbannen is door koning James van Schotland (1566-1625). David Shrobe wordt geïnspireerd door een lezing van Frederick Douglass in 1861 in de Boston 'Tremont Temple Baptist Church'. Voor de Baptist geloofsgemeenschap is iedereen gelijk.

Boston 'Tremont Temple Baptist Church'

Douglass spreekt als een kunstenaar: *'Dichters, profeten en vernieuwers zijn allemaal beeld-scheppers (picture-makers) en dat deze bekwaamheid het geheim is van hun kracht en hun prestaties. Ze zijn gevoelig voor de reflectie van de werkelijkheid. De nieuwe Frederick voelt zich verwant met picture-makers, waarin drie personen zijn opgenomen: dichter, profeet en vernieuwer. David Shrobe ziet zichzelf ook als iemand die een veelkleurig palet van gebeurtenissen in zijn portretten het licht laat zien.*

Zwarte mensen worden eeuwen gezien als wezens zonder intellectuele gaven. In het noorden van de Verenigde Staten verwondert men zich erover dat Douglass over een enorm redenaarstalent beschikt. Hij blinkt uit op vele terreinen.

Fr. Douglass met zijn 2^e vrouw H. Pitts en zus Eva (staand) Helen Pitts fragment colbert

Een jaar na de dood van Anna trouwt Frederick Douglass op 24 januari 1884 met de blanke Helen Pitts (1839-1903). Helen heeft het activisme van thuis meegekregen. Haar abolitionistisch ingestelde ouders streven naar de afschaffing van de slavernij. *'Ik kreeg liefde en was niet bang om te trouwen met de man van wie ik hield vanwege zijn kleur'*. Ofschoon haar ouders abolitionisten zijn hebben ze bezwaar tegen haar keuze. Het blijkt toch moeilijk te zijn als het uiteindelijk je eigen kind betreft.

Helen Pitts is ook zeer actief in de suffragette beweging waarvan het doel is gelijke rechten voor vrouwen. Ze geeft les en is politiek zeer actief. Helen wordt de secretaris van Frederick en helpt hem bij het schrijven van zijn autobiografie.

Uitgeknipt stukje stof.

Op mijn vraag aan David Shrobe of de vrouw in 'Detach in the Garden - of Eden' niet de blanke Helen voorstelt schrijft hij me dat hij geen bepaalde vrouw op het oog heeft gehad. Echter als ik een deel van het colbertje van David bekijk valt me op dat het patroon overeenkomst toont met de klederdracht van Helen Pitts, maar Helen heeft hier wel een donkere huid. Toen ik het plaatje voor de eerste keer zag beleefde ik onmiddellijk een blanke vrouw. Het is een gevoel dat ik moeilijk onder woorden kan brengen. Zou je kunnen zeggen dat Helen, door met Frederick te trouwen, meer donker is geworden en hij lichter in zijn geest ?

Hoe het dan ook zij, ik ben zeer onder de indruk van beide collageschilderijen. Ze zijn ontroerend, ik moet oppassen; de tranen dringen zich bij me op.

Nederlandse slavenhandel 1619

In de NRC van zaterdag 2 januari lees ik een artikel van 6,5 pagina van Leendert van der Valk over de slavernij vanaf 1619. Uit archieven blijkt dat wij, Nederlanders, vanuit Vlissingen, de eersten waren die slaven hebben afgeleverd op het Zuid-Amerikaanse vasteland. De Engelse kapitein John Jope vaart met het schip 'White Lion' vanuit Vlissingen, kaperhaven van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, met kaperbrieven de Atlantische oceaan over en veroverd de 'Sao Joao Boutista' waarop slaven zitten die gehaald zijn uit het koninkrijk NDONGO uit Angola. Jope mag namens Nederland met kaperbrieven van Maurits van Oranje in het Caribisch gebied jagen op Spaanse en Portugese schepen. Via overladingen van de schepen Sao Joao Boutista en Treasurer komen de Angolezen 'Antoney' en 'Isabella' vanuit het koninkrijk Ndongo aan de kust van Angola op het schip 'White Lion' terecht die ze naar Point Comfort in Virginia van het Zuid-Amerikaanse vasteland vervoert, toentertijd in Engelse handen.

p.5

Antonio en Isabella worden daar verkocht en doorverkocht aan 'William Tucker'. De zoon van Antonio en Isabella krijgt dezelfde naam van de eigenaar Tucker. De huidige Vincent Tucker beheert het familiegraf. In eerdere brieven over graffitikunstenaren vertelde ik al dat veel van hun namen afstammen van blanke slavenhouders.(3)

3 Januari zag ik tijdens 'Het Uur van de Wolf' op NPO2 een prachtige documentaire over de in Londen wonende beroemde Nederlandse dirigent Bernard Haitink. Hij vertelt daarin dat hij en zijn familie veel geleden hebben van de manier waarop Nederlanders in de Tweede Wereldoorlog met de Joden zijn omgegaan. Drie kwart van de Nederlandse Joden zijn omgekomen omdat wij gewillig adressen van Joden hebben uitgeleverd, meegelopen hebben bij de registratie en het afvoeren via Westerbork naar de gaskamers. Overlevende Joden vinden bij terugkomst hun huizen bezet. In Denemarken is slechts 1% omgekomen. De Deense regering, vakbonden en burgers werken niet mee met de Duitsers. Hun devies was: 'Blijf van onze Joden af'.

Churchill schijnt gezegd te hebben: Nederland is niet meer een winkel en Michel Hoellebecq zegt in zijn boek 'Serotonine' ongeveer hetzelfde: 'Nederland is geen volk, hooguit een onderneming' - een ras van veeltalige, opportunistische kooplui'. Als we kijken naar de gebeurtenissen rondom de toeslagenaffaire en het laten overkomen van 100 vluchtelingenkinderen uit de Griekse kampen is er nog veel werk aan de winkel.

We dragen allemaal schuld.

Zie voor andere werken en tentoonstellingen van **David Shrobe**: www.davidshrobe.com, www.thierrygoldberg.com, www.jenkinsjohnsongallery.com

Toelichting plaatje pag.1. Brandend hart van Augustinus. Augustinus wordt door de lichtstraal van Gods Waarheid (Veritas) geraakt waardoor zijn geest wordt verlicht en zijn hart ontbrandt van liefde voor God. De vlam slaat terug richting Waarheid. Onder Gods leiding en door eigen inzet scheidt Augustinus zijn eigen aureool.

Literatuur

1. Aurelius Augustinus, Ambo klassiek, vertaling Gerard Wijdeveld, p. 256, 1988
2. Sam Samiee, video: 'A Universal Pink' Electric Room 03/50, 2017
3. Leendert van der Valk, Slavernij 1619, NRC Weekend zaterdag-zondag 2-3 januari 2021